

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ

№.....59...../25.04.....2014 г.

Производството е по реда на чл. 81-98 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/

Образувано е по жалба на „Българско дружество за защита на птиците“ (БДЗП) срещу Решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) № ВА-9/2012 г. на директора на РИОСВ-Варна, с което е одобрено осъществяването на инвестиционно предложение (ИП) за изграждане на „Вятърен енергиен парк (ВЕП), състоящ се от 55 бр. вятърни генератори с обща инсталирана мощност 165 MW“ в землищата на с. Добрево, Овчарово, Свобода и Сливенци, общ. Добричка, с възложител „СРС - БЪЛГАРИЯ“ ООД, препратена по подведомственост от Административен съд – гр. Варна (АС – Варна) с писмо вх. № 11-00-25/21.02.2014 г. на МОСВ, в изпълнение на Определение № 2739/13.06.2012 г., постановено по адм. дело № 1709/2012 г. по описа на АС - Варна.

След преглед на жалбата се установява, че същата е редовна и процесуално допустима, подадена е в срока по чл. 84, ал. 1 от АПК от надлежна страна - юридическо лице с нестопанска цел, регистрирано да осъществява дейност в обществена полза, поради което сдружението се определя като засегната общественост по смисъла на § 1, т. 25 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и за същото е налице правен интерес от оспорване на процесното решение.

В жалбата се навеждат доводи за нецелесъобразност и незаконосъобразност на решението, като се иска неговата отмяна.

След преглед на изпратената от РИОСВ-Варна административна преписка, като преценил събраните доказателства, от фактическа страна приемам за установено следното:

Процедурата по ОВОС е проведена след постановяване на Решение № ВА 109-ПР/2010 г. на директора на РИОСВ-Варна, с което е преценено, че за ИП следва да се извърши ОВОС, в т.ч. и оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони.

С писмо вх. № 26-00-3319(14)/21.11.2011 г. на РИОСВ-Варна, възложителят е внесъл за оценка на качеството Доклад за ОВОС (ДОВОС), с приложен Доклад за оценка степента на въздействие (ДОСВ).

В изпълнение на разпоредбата на чл.14, ал.2, т.1, буква „а“ от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС), директорът на РИОСВ-Варна е провел консултация с РЗИ-Добрич по отношение на степента на значимост на въздействието и риска за човешкото здраве от реализацията на ИП. С писмо с вх. № 26-00-3319/16/07.12.2011 г. на РИОСВ-Варна, директорът на РЗИ-Добрич е изразил положително становище относно ДОВОС, като е заложил условие за имот № 031016 находящ се в землището на с. Добрево да бъдат съобразени изискванията на нормативната уредба за обекти подлежащи на здравен риск.

С писмо изх. № 26-00-3319(18)/28.12.2011 г., директорът на РИОСВ-Варна е информирал възложителя, че оценките на качеството на ДОВОС и ДОСВ са положителни.

На 20.01.2012 г. ДОВОС и приложенията към него са предоставени за обществен достъп в община Добричка и кметствата на с. Добрево, с. Овчарово, с. Свобода и с. Сливенци, като са поставени обяви на информационните табла на съответните администрации. Обява относно часа, датата и мястото на общественото обсъждане е публикувана и във вестник „Изберете“.

С писмо вх. № 26-00-3319/21/28.02.2012 г., възложителят е информирал директора на РИОСВ-Варна за резултатите от проведеното обществено обсъждане и е представил копие на водения по време на срещата протокол и списък на присъстващите лица. По време на обсъждането не са постъпили писмени становища по документацията по ОВОС.

Със Заповед № 51/20.03.2012 г. на директора на РИОСВ-Варна е насрочено заседание на Експертния екологичен съвет (ЕЕС) към инспекцията за разглеждане на ДОВОС и ДОСВ.

Заседанието на ЕЕС е проведено на 28.03.2012 г., като с Протокол № 7/2013 г. е предложено на директора на РИОСВ-Варна да одобри инвестиционното предложение. Решението е взето с 16 гласа „за“ одобряване на намерението и 1 „въздържал се“.

На 04.04.2012 г., директорът на РИОСВ-Варна е постановил Решение по ОВОС № ВА-9/2012 г., с което е одобрено осъществяването на ИП за изграждане на „Вятърен енергиен парк (ВЕП), състоящ се от 55 бр. вятърни генератори с обща инсталирана мощност 165 MW" в землищата на с. Добрево, Овчарово, Свобода и Сливенци, общ. Добричка, с възложител „СРС - БЪЛГАРИЯ" ООД.

Решението е изпратено на възложителя с писмо изх. № 26-00-3319(24)/04.04.2012 г.

Недоволни от решението на директора на РИОСВ-Варна, БДЗП оспорват същото като подават жалба до министъра на околната среда и водите с вх. № 26-00-3319(26)/18.04.2012 г. на РИОСВ-Варна.

С оглед на така описаната фактическа обстановка и като обсъдих доводите на жалбоподателя, намирам за установено следното:

Жалбоподателят мотивира своите възражения върху ДОВОС и най-вече върху ДОСВ и заключенията на директорът на РИОСВ-Варна, обективирани в Решение по ОВОС № ВА-9/2012 г., като част от доводите му могат да се квалифицират като основателни.

Един от мотивите в жалбата на БДЗП е насочен към липсата на оценка на алтернативи на местоположение в ДОСВ, който може да се определи като основателен. В случая директорът на РИОСВ-Варна е допуснал нарушение на чл. 24, ал.3, т. 3 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС), тъй като не е мотивирал оценката си на качеството на доклада по отношение на критерий равностойно описание, анализ и съпоставка на алтернативите. Основателността на доводите на жалбоподателя се потвърждава и от факта, че ДОСВ определя местоположението на ИП като район, отговарящ на критериите за тесен фронт на миграция. Разработване на алтернативи за местоположение следва да бъде представено дори в границите на придобитите имоти, но те трябва да бъдат оценявани на база събраната информация от данните за мониторинга по отношение на местата с регистрирана висока численост на прелета, което не е направено.

Следващ аспект в жалбата касае оценката на кумулативния ефект, извършена в ДОСВ. Съгласно ДОСВ територията на кумулативно въздействие представлява зона разположена в радиус от 10 км от външната граница на ИП, което не е подкрепено с необходимите обяснения. Не съществува правило, съгласно което зоната за оценка на кумулативния ефект да е на определено отстояние от външната граница на разглежданото ИП. При оценката на кумулативния ефект е отчетено въздействието само на онези планове, програми, проекти и ИП, които имат сходен характер, а от там и сходен кумулативен ефект, т.е ветропаркове и отделни ветрогенератори. Това противоречи на § 3, т. 10 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за ОС, който дава определение на понятието „кумулятивни въздействия“. От тук

следва и изводът, че така представената оценка на очакваните кумулативни въздействия е непълна и не представя в цялостен аспект реалното въздействие, което се очаква да окаже настоящото ИП в кумулация с други намерения, особено върху хранителните местообитания на зимуващите гъски.

Констатира се противоречие между ДОСВ и приложения към него доклад за извършен мониторинг. Възприетите и в процесното решение обобщения от ДОСВ представят, че основната посока на полет на птиците е север-юг, както са разположени и ветрогенераторите, което съгласно авторите на доклада и директорът на РИОСВ-Варна е предпоставка за липса на кумулативно въздействие. В мониторинговия доклад обаче, експертите твърдят, че посоката на полет на птиците при пролетната им миграция е север и североизток и особено северозапад, което лишава от обосновка твърдението за липса на кумулативно въздействие. Ако ветрогенераторите са разположени в направление север-юг, а най-често използваната посока на полет на птиците е северозапад, това увеличава риска от сблъсък с витлата на съоръженията.

Въпреки, че разглежданото ИП се намира извън границите на защитените зони, следва да се уточни, че местоположението му е в границите на географска област Добруджа, в която са реализирани и съгласувани голям брой инвестиционни предложения за изграждане на ветрогенератори. Във връзка с искане на информация от Европейската комисия и със стартирани няколко наказателни процедури срещу България, с писмо изх. № 05-08-1024/11.02.2010 г. МОСВ е дало на регионалните си структури конкретни методически указания за практическо прилагане на изискванията на нормативната уредба по околна среда при изграждане на съоръжения за производство на електроенергия от ВЕИ. Към посочените указания, налични и на интернет страницата на МОСВ, са приложени „Насоки за извършване на преценка на вероятната степен на въздействие на инвестиционни предложения (ИП) за изграждане на вятърни генератори (ВГ) върху конкретните местообитания и/или видове, предмет на опазване в защитените зони“ (Насоки) В Насоките са включени всички европейски задължителни и препоръчителни документи, които следва да бъдат взети предвид при провеждане на процедури за ветрогенератори, описани са процедурните стъпки по оценка за съвместимост и са дадени указания за обема и качеството на информацията, която трябва да представи възложителя и тази, с която трябва да разполага компетентният орган за да се произнесе. В тази връзка ДОСВ следва да се допълни с информация и анализ на чувствителността на птиците към въздействието на вятърните турбини, брой на турбините и тяхната конфигурация, отстоянието между отделните турбини, друга информация като метеорологични условия, скорост и посока на вятъра, температура и влажност на въздуха, продължителността на деня в съчетание с височината на генераторите, разстоянието между тях, топографията на местността, както и възраст, поведение и фаза на развитие на видовете, влияния върху риска от сблъсък, възможност за осветяването на турбините нощно време или при влошени метеорологични. Следва да се отбележи, че релефът и топографията на района имат важна роля при определяне на риска от сблъсък.

По данни, подадени от България към Европейската комисия, към 2013 г. в района на Добруджа са съгласувани 2132 ветрогенератора, от които са реализирани общо 223. С потенциална възможност за построяване, с влезли в сила решения (решения по ОВОС или преценка за необходимостта от извършване на ОВОС) са 778 ветрогенератора, а голяма част от останалите са в процедури по обжалване. По голямата част от инвестиционните предложения са процедурирани именно в периода, в който е постановено Решение по ОВОС № ВА-9/2012 г. В тази връзка считам, че директорът на РИОСВ-Варна е следвало да се съобрази с наличните данни към момента на издаване на процесното решение, в съответствие с които да мотивира наличието или липсата на кумулативно въздействие.

Жалбоподателите обръщат внимание и върху недостатъчно убедителната оценка на риска от сблъсък, който според експертите „липсва“, още повече, че технологичните параметри на ветрогенераторите не са окончателно изяснени (предвид разминаването между оценката в ДОСВ и крайния акт на компетентния орган). Авторите на ДОСВ, цитирайки

проведените мониторингови изследвания, са определили района на ИП като място с тесен фронт на миграция, но са опитали да смекчат сериозността на тези заключения с обяснението, че за сигурността на подобно твърдение следва тепърва да се извършат последователни няколкогодишни наблюдения. В тази връзка считам, че именно липсата на няколкогодишни изследвания е съществен пропуск в анализите на ДОСВ и въпреки това наличните данни сочат, че територията на ИП е важна за миграцията на птиците. Не става ясно, как при наличието на тези данни, авторите на ДОСВ са стигнали до извода за липса на значително въздействие върху видовете птици, предмет на опазване в близко разположените зони.

В мониторинговия доклад експертите са посочили, че реещите се птици (бял щъркел, розов пеликан и обикновен мишелов) представляват най-голям процент от общия брой регистрирани видове на площадката на ИП. Посочено е, че 18,75% от тях летят в рисковата зона от 50-200 м. Заключенията на мониторинговия доклад определят, че през територията на ИП преминават 5 световно застрашени вида, от които в диапазона под 200 м прелитат 54% от тях. Анализ на тази информация не намерил място в ДОСВ. Липсва също и експертна оценка относно въздействието върху птиците следствие от завихрянето след ротора, което изблъсква птиците към земята.

Представената информация за видовете птици е с общообразователен характер и не дава възможност за извеждане на заключения относно спецификата на въздействие на настоящето ИП. Изречения като: „За разлика от белия щъркел, който живее в провинцията и степите, черния щъркел обитава горите“ или за немия лебед, който „...докато плува повдига леко крилете си и добива много ефектен вид на платноходка“, не следва да бъдат част от ДОСВ. Редно е да се подчертае още, че информацията съдържа неточности относно биологията на черния щъркел, който не е блатна птица и основното му местообитание не са горските масиви. Обяснението се съдържа може би във факта, че описателната част на биологията на някои от анализирания видове е копирана от интернет страницата на „Уикипедия“. От една страна, в частта „Списък на информационните източници“, този източник на информация не е цитиран, а от друга страна, използването на т.нар. „свободна енциклопедия“ не може да се приеме като проверен източник на публикувани научни данни и информация, само на базата на който да се правят категорични анализи и заключения за очакваната степен на въздействие.

В рамките на проект на МОСВ „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“, финансиран от Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г., е представена карта със зонироване на страната и определяне на капацитета за изграждане на вятърни генератори в България. От картата става ясно, че територията на Добруджа попада в зона с най-висок риск за въздействия върху птици от ветрогенератори, което налага необходимостта в процеса по вземане на решения за реализация на такива съоръжения да бъдат отчетени всички гореописани съображения.

Във връзка с гореизложеното се налага изводът, че при постановяването на Решение по ОВОС № ВА-9/2012 г., директорът на РИОСВ-Варна не е спазил принципа на предпазливостта „IN DUBIO PRO NATURA“, според който в случай дори на минимално съмнение за наличието на опасност от увреждане или унищожаване на защитени зони, целите на Натура 2000 имат превес. Принципа на предпазливостта произтича както от текстовете на чл.6(3) на Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, така и от тълкуванията на същата от Съда на ЕО. Според същия принцип реализацията на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения може да се разрешава само при абсолютна сигурност, че няма да бъде нарушена цялостта на защитените зони.

Компетентният орган провеждащ процедурата по чл. 31 от ЗБР, при спазване на принципа на предпазливостта, независимо дали процедурата е съвместена по чл. 31, ал. 4 или самостоятелна по чл. 31, ал. 5, издава положително решение само ако е убеден в липсата на значително отрицателно въздействие на съответния план, програма, проект или инвестиционно предложение върху предмета на опазване в защитените зони.

Във връзка с гореизложеното считам, че Решение по ОВОС № ВА-9/2012 г. на директора на РИОСВ-Варна следва да бъде отменено и върнато за ново произнасяне, като в рамките на процедурата по ОВОС, компетентният орган да изиска от възложителя допълване и коригиране на ДОСВ. В случая е необходимо да се проведат допълнителни проучвания и анализи, като се съобразят горецитираните пропуски, непълноти и бележки, както и наличната към момента информация за броя и обхвата на ИП в района.

Предвид изложеното и на основание чл. 97, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс,

РЕШИХ:

ОТМЕНЯМ Решение по оценка на въздействието върху околната среда № ВА-9/2012 г. на директора на РИОСВ-Варна, с което е одобрено осъществяването на инвестиционно предложение за изграждане на "Вятърен енергиен парк (ВЕП), състоящ се от 55 бр. вятърни генератори с обща инсталирана мощност 165 MW" в землищата на с. Добрево, Овчарово, Свобода и Сливенци, общ. Добричка, с възложител „СРС - БЪЛГАРИЯ“ ООД и **ВРЪЩАМ** преписката за ново произнасяне от административния орган, при спазване на дадените в решението указания.

На основание чл. 145, ал. 2, във връзка с чл. 98, ал. 2, изр. първо от Административнопроцесуалния кодекс, настоящото решение е окончателно и не подлежи на обжалване.

МИНИСТЪР:

Мискра Михайлова
МИСКРА МИХАЙЛОВА/

